

З рекреаційним навантаженням пов'язано поняття “рекреаційна місткість”. Якщо під рекреаційним навантаженням розуміють кількість відвідувачів на одиницю площі за одиницю часу, то рекреаційна місткість – це загальна кількість осіб, які можуть перебувати на даній території протягом певного часу. Тобто під рекреаційною місткістю розуміють сукупність рекреаційних навантажень всіх лісових ділянок досліджуваної території, що призводить їх до певної стадії рекреаційної дигресії. Виходячи з наведеної вище еколого-економічної класифікації рекреаційних навантажень можна виділити відповідні їм види рекреаційної місткості територій: допустима, гранично допустима, критична, катастрофічна, мінімальна, прибуткова, еколого-економічно допустима тощо.

Таким чином, враховуючи те, що економічний розвиток повинен органічно вписуватися у межі екологічних можливостей, при розвитку рекреаційно-туристичної діяльності необхідно дотримуватись наступної умови:

$$Q_{\min} < Q_d < Q_{\max}, \quad (1)$$

де Q_{\min} – мінімальна рекреаційна місткість, чол.;

Q_d – еколого-економічно допустима рекреаційна місткість, чол.;

Q_{\max} – гранично допустима рекреаційна місткість території, чол.

Отже, з метою дотримання принципу безперервного невиснажливого лісокористування та принципу розширеного відтворення лісових ресурсів при плануванні розвитку рекреаційно-туристичного господарства одними з найважливіших задач є визначення еколого-економічно допустимої рекреаційної місткості території, що дасть можливість утримувати рекреаційні зони у належному стані та забезпечувати рентабельність рекреаційно-туристичного господарства.

Література:

1. Генцирук С.А., Нижник М.С., Возняк Р.Р. Рекреационное использование лесов. – К.: Урожай, 1987.
2. Мамутов В.К., Амоша М.И., Дементьева Т.Н. и др. Рекреация: социально-экономические и правовые аспекты. – К.: Наукова думка, 1992. – 142 с.

КОМУНІКАТИВНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ

ЯНОШ ШЛЯХТА, ТАМАРА ВОЛОШЕНКО

Національний лісотехнічний університет України

За даними Всесвітньої туристичної організації, яка діє при ООН, туризм щорічно приносить доходів на суму близько 4 трильйони доларів. Тому вважається, що туристична індустрія з її потужно розвинутою інфраструктурою – це найбільший у світі роботодавець.

Для нашої молоді держави з її багатим історичним минулим та цікавими пам'ятками як цих подій, так і збереженої природи - це особливо актуально.

Однак, для суттєвої активізації туристичної діяльності першочерговим, на наш погляд, є конкретні дієві заходи уряду щодо фінансування Державної програми підтримки туризму в Україні.

При організації будь-якого туристичного маршруту головними ланками подорожі є самі об'єкти. Від них залежить успіх рекреаційно-оздоровчих та туристичних подорожей, їх популярність. Ці об'єкти повинні бути цікавими для різних уподобань як в історичному, так і в екологічно-естетичному аспектах. Немаловажливим при цьому є і елементи візуалізму та доступності до них. Цей комплекс або комунікативність повинен враховуватися при організації самого маршруту.

Близьким до оптимального, що відповідає вищезгаданим вимогам, вважаємо пропонуваній невеличкий туристичний маршрут неподалік околиць Львова, який займає близько 5 годин часу. Він включає два цікавих історичних місця: Жовківський замковий комплекс та музей-садибу основоположника і першого голови ОУН Євгена Коновальця (с.Зашків). Між цими об'єктами розташована сучасна ферма "Млин", відома своїми екзотичними птахами і тваринами. Однак, найбільше захоплення у відвідувачів викликають африканські страуси, яких тут розводять. Вони чудово акліматизувалися у наших умовах. Незабаром на фермі мають з'явитися і буйволи, яких привезуть із Закарпаття.

До послуг відвідувачів тут є оригінальні сувеніри та кафе, де можна поласувати делікатесним страусиним м'ясом та яєшнею.

Маршрут передбачає і короткочасний активний відпочинок у чарівній місцині біля озера, що розташоване поряд частини Головного європейського вододілу – Розточчя. Це горбисте пасмо шириною 8-15 км простягається від Львова до сусідньої Польщі й дає початок річкам, що розтікаються в протилежні сторони: на північний схід до Західного Бугу та Вісли (західніше) і впадають у басейн Балтійського моря. Інші ж формуючись тут течуть на південь до Дністра, що впадає в Чорне море. Цікаво, що Розточчя вкрито майже суцільними високопродуктивними буково-сосновими лісами з різними домішками (дуб, граб, вільха, клен, береза та інші). Саме тут простежується східна межа ареалу основного лісоутворювача Карпат – бука лісового (*Fagus sylvatica*), який має посилену здатність до самовідновлення, а його плоди є кормом для дичини. У міських умовах бук є добрим матеріалом для створення живих огорож, які виглядають привабливіше, ніж грабові.

Наявність чудових місцин з озерами спричинило як на нашій, так і польській сторонах організацію заповідників та рекреаційних лісів. Науково встановлено, що такий ліс значно цінніший за звичайний держлісфонд. Особливо це актуально для околиць великого міста, яким є Львів.

Вказаний туристичний маршрут може мати і скорочений на половину часу варіант за рахунок виключення більш дальшого Жовківського об'єкту. Обидва варіанти особливо актуальні для транзитних гостей великого міста. Названі у пропонуваному маршруті об'єкти можуть стати популярними для чисельних школярів і студентів, які приїждять до Львова на канікули з інших регіонів України. Це стає доброю традицією. Такий обмін візитами молоді

тільки сприятиме кращому порозумінню між громадянами України, яких раніше тоталітарний режим свідомо роз'єднував.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПРИАЗОВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЦВЕТАНА СОРОКІНА, ОКСАНА ПАРІЙ

Мелітопольський державний педагогічний університет

Природно-рекреаційні ресурси (ПРР) - це об'єкти та явища натурального походження, залучені у сферу рекреації.

Існує багато класифікацій ПРР: за цільовим призначенням, за технологією рекреаційного використання, за використанням компонентів середовища та інші.

У нашому дослідженні ми використовуємо класифікацію ПРР за використанням компонентів середовища запропоновану І.М. Яковенко (2004). Відповідно до цієї класифікації виділяють кліматичні і водні (поверхневі води); бальнеологічні (підземні води); грязеві й озокеритні; геоморфологічні і пляжні; флористичні та фауністичні; пейзажно-ландшафтні; пізнавально-природні (інформаційні); природно-антропогенні; історико-культурні ресурси.

Зупинимось на головних ПРР Приазовського району, які сприяють розвитку рекреації на цієї території.

Наявність пляжних ресурсів, бальнеологічних і грязьових із сприятливими кліматичними умовами для розвитку сезонного відпочинку і організації кліматолікування.

Велика кількість сонячних днів на Азовському узбережжі Приазовського району Запорізької області, швидке нагрівання води, купальний сезон впродовж 5 місяців, велика протяжність черепашково-піщаних пляжів, неглибоке море, цілющий приморський клімат складають комфортні умови для організації літнього відпочинку, особливо дитячого або сімейного.

Ширина зони максимального кліматичного впливу моря на узбережжі складає 2-4 км.

За даними Одеського науково-дослідного інституту курортології і медичної реабілітації на території району існують значні бальнеологічні ресурси. Це хлоридно-натрієві води малої мінералізації. Вони відносяться до питних лікувально-столових вод Миргородського бальнеологічного типу і можуть бути рекомендовані для питного санаторно-курортного лікування. Найближчими аналогами, що використовуються в курортній практиці є Яворинська, Миргородська, Куяльник, а також води Сколівського і Шкловського родовищ (Львівська область). Загальна кількість родовищ, розташованих і придатних для використання, в Приазовському районі Запорізької області складає близько 20. Найбільш відомий "Бабанівський фонтан", з якого добувають лікувальну слабомінералізовану гідрокарбонатно-хлоридно-натрієву воду з сухим залишком 745-814 м²/л, дуже м'яка із